

06.10.23

Tilsvar besøksrapport Sivilombudet

Sivilombudet gjennomførte besøk ved fire av avdelingene til Den Skreddersydde Enhet i perioden 1-3. februar 2023. Rapporten er gjort tilgjengelig for alle som har ett ønske om å lese denne. DSE vil videre redegjøre for hvordan det har blitt arbeidet med anbefalingene i rapporten, og hvordan det vil arbeides videre.

Anbefalinger

Vurdering av om det er til barnets beste å bo alene

«For barn som bor alene over tid er det viktig at institusjonen sammen med barnevernsmyndighetene gjør systematiske vurderinger av om det er til barnets beste å bo alene. Barnets mulighet til å si sin mening om dette må sikres.»

Minimum hver tredje måned holdes det evalueringsmøte hvor barnevernstjenesten, Bufetat og institusjonen deltar. I saker hvor det er store risikoer rundt ungdommen, gjennomføres det månedlig møtevirksomhet mellom Bufetat, barnevernstjenesten og DSE. Dette er et møte hvor alle aspekter av oppholdet skal evalueres. Her mener DSE at det er naturlig at en vurdering rundt barnets beste generelt sett og også konkret det med å bo alene blir diskutert. DSE mener også at det i høy grad har blitt snakket om temaet i disse møtene før Sivilombudets besøk, men at dette kan tydeliggjøres på en bedre måte i møteinnkallinger og referater fra evalueringsmøtene. Det er DSE som innkaller og fører referat fra disse møtene etter maler fra Bufetat og standardisert forløp. DSE har nå oppdatert malen for innkalling med eget punkt for å vurdere hva som er til barnets beste i de tilfeller hvor barnet bor alene. Slik blir dette løftet opp som eget punkt i møte og dermed etterlevd som en systematisk vurdering minimum hver tredje måned.

I forhold til barnets mulighet til å si sin mening sikres denne gjennom at ungdommen deltar i møtet og dermed er delaktig når punktet kommer opp i møtet. Videre er det slik at DSE hver tredje måned sender inn en evalueringsrapport til Bufetat, som danner grunnlaget for evalueringsmøtet. Mal for evalueringsrapport kommer også fra standardisert forløp. Denne malen har nå DSE endret med eget punkt for vurdering av det å bo alene. Barnets mening skal i rapporten komme frem gjennom at rapporten er gjennomgått med ungdommen før den sendes til Bufetat og at barnet da har fått mulighet til å påvirke hva som står i rapporten.

Forebygging av sosial isolasjon

«Institusjonen bør sikre at risikoen for sosial isolasjon når barn bor alene med voksne vurderes fortløpende for det enkelte barn og følges opp med konkrete tilbud.»

Forebygging av sosial isolasjon har DSE alltid hatt fokus på, spesielt med tanke på at vi ofte har hatt og har barn som bor alene. Fokuset har vært på å bygge sosialt nettverk med prososiale jevngamle i trygge og gode miljøer. Dette er beskrevet i DSE sin institusjonsplan. Fortløpende vurderinger av dette har også blitt tatt, men det har ikke vært en standardisert måte å gjøre dette på, ei heller har dokumentasjonen av evalueringen vært standardisert.

DSE har i flere handlingsplaner og evalueringer av disse, hatt fokus på å bygge sosiale relasjoner til jevngamle. DSE vil bruke handlingsplanen og evalueringen av handlingsplanen for å få til en fortløpende vurdering av sosial isolasjon. Mål i handlingsplanen vil være å forebygge sosial isolasjon og tiltak vil da være å jobbe mot prososiale nettverk med jevngamle. Handlingsplanen evalueres månedlig og slik vil DSE sikre at det er fortløpende vurderinger av det enkelte barn. Videre vil det

også månedlig være rom for å endre på tiltak for å forebygge isolasjon. Handlingsplanen og evalueringen av denne skal gjennomgå med ungdommen og ungdommens meninger skal bli hørt i planarbeidet.

Beskyttelse mot vold og overgrep

«• *Institusjonen bør iverksette tiltak som øker ansattes bevissthet og kunnskap om overgrep, slik at ansatte settes i stand til å forebygge, fange opp og håndtere slike forhold.*

• *Institusjonen bør sikre at rutinene gjør det tydelig hvordan barna selv kan varsle om overgrep og at de informeres om dette.»*

DSE har rutiner om både forebygging og håndtering av overgrep. DSE har etter mottatt rapport økt fokuset i personalmøter og veiledninger i forhold til vold og overgrep. Spesielt er det viktig for oss i videre arbeid å ha fokus på maktforholdet som ligger mellom voksne og barn, og videre maktforholdet mellom ansatte og barn i en barnevernsinstitusjon. DSE er i gang med å utdanne egne ressurspersoner innenfor vergetrening og i teoridelen av våre fremtidige kurs vil bevisstheten rundt maktforholdet, samt kunnskapen om overgrep ha en sentral del. Videre ønsker vi å sette våre ansatte i bedre stand til å forebygge, fange opp og håndtere slike forhold. Økt bevissthet på tema vil også reflekteres i årlig kurs om barnevernsloven.

DSE har utarbeidet egen varslingsrutine ved vold og overgrep rettet mot ungdommen. Denne skal alle ansatte være kjent med. Ungdommen blir i inntakssamtale informert om denne. Men det må sikres at alle ansatte er kjent med denne og kan informere ungdommen om det hvis det er situasjoner som bør meldes videre av ungdommen.

Hver eneste måned gjennomføres det flere samtaler med ungdommen. Disse samtaler kan/skal bidra til at ungdommen skal kjenne det trygt å snakke om vanskelige temaer som trygghet, derunder også overgrep.

I løpet av de 4 første ukene av institusjonsoppholdet gjennomføres det ukentlig omsorgssamtale. Under temaet «Stabilisering og omsorg» fremkommer spørsmålene: *Føler du deg trygg? Hva gjør deg trygg/utrygg? Hva kan eventuelt gjøres for at du kan føle deg tryggere?* Under temaet «Annet» får ungdommen spørsmålene: *Er det noe annet du synes er viktig å si? Er det noe vi voksne kan gjøre for at oppholdet ditt her skal bli bedre for deg?* DSE ser på omsorgssamtalen som en viktig samtale hvor ungdommens stemme, tanker og følelser fremkommer. Dette er viktige spørsmål som DSE tar med seg også etter de fire første ukene av oppholdet, og inn i ukentlige samtaler som følger for oppholdet.

I den månedlige erfaringsinnhentingen, som gjennomføres gjennom hele oppholdet, lyder det første skaleringsutsagnet: *«Jeg er trygg her jeg bor»*. Videre er det en rubrikk for kommentar. Her er det viktig at den som gjennomfører samtalen med ungdommen, stiller oppfølgings spørsmål knyttet til hvordan utsagnet er skalert.

Det gjennomføres videre evalueringer med ungdommen mtp handlingsplaner, evalueringsrapporter, og all tvangsbruk. Her vil det være rom for å også ta opp vanskelige temaer å prate om.

Ettersom personalet i DSE gjennomfører kurs i barnevernslov, og barns rettigheter på institusjon, får personalet i oppgave å gjennomgå barns rettigheter på institusjon med ungdommen/e på avdelingen etter endt kurs. Dette danner grunnlagt for samtale rundt ovennevnt tema.

Omfang og dokumentasjon av tvang

«Den skreddersydde enhet må sikre at beskrivelsen i vedtak om hvordan inngripende tvangstiltak blir utført, er tilstrekkelig god.»

DSE vil ha fokus på utfylling av tvangsprotokoll og hvor detaljert det er ønskelig at beskrivelsen av tiltaket skal være i kurs i barnevernsloven for alle ansatte. Ved å bruke ekstra tid på å gå gjennom mal for protokoll og viktigheten av detaljerte beskrivelser av den aktuelle hendelsen vil det øke ansattes bevissthet rundt temaet. Videre ønsker DSE å utarbeide eksempler på fiktive hendelser og hvordan de da er beskrevet i protokoller. Det samme gjelder omsorgsbegrensninger.

Fra 01.01.23 kom det nye maler for protokoller som i større grad forhindrer standardisering i beskrivelsen av tvangstiltakene. Tilsynet fra sivilombudet ble gjennomført i starten av februar 2023, da var disse malene nettopp tatt i bruk, og tilsynet ble i stor grad gjort med grunnlag i maler brukt i 2022. Det har også kommet ny mal for omsorgsbegrensninger fra statsforvalteren i september 2023, der er det også endringer som gjør at beskrivelsene vil bli mer konkrete og tilpasset hver enkelt situasjon.

Bruk av fysisk tvang

«Alle ansatte og vikarer har bør ha lik opplæring og trening i bruk av inngripende fysisk tvang.»

DSE har siden tilsynet fra Sivilombudet jobbet med å finne hvilke metodikk som er ønskelig for DSE å benytte i fremtiden. DSE har frem til 2023 benyttet TMA (terapeutisk mestring av aggresjon), men DSE har hatt ett ønske om å benytte Bufetat sin metode «trygghet og sikkerhet». Bufetat har per tidspunkt ikke kapasitet til å bistå DSE i opplæring i trygghet og sikkerhet. DSE vil derfor benyttet Verge trening. Vi vil utdanne flere med basiskurs, ressurspersonkurs og håndtering av utagerende barn. Disse kursene samlet, vil sette den enkelte i stand til å undervise i Verge internt i DSE, slik at tilgjengeligheten på kursholdere blir intern og at vi ikke er avhengige av utenforstående. Med interne ressurspersoner kan vi ha kurs etter egne ønsker og behov, som vil sikre en bedre opplæring i teknikker for inngripende bruk av tvang. Det er også lagt opp til en struktur der det skal trenes på teknikker på alle skift. Hvis trening ikke blir gjennomført skal det meldes avvik.

Kursene vil også fokusere på aggresjonsforebyggende atferd og kommunikasjon, positivt personalatferd, personalsamhandling, risiko og sikkerhet, juridiske rammer og etisk refleksjon.